

3. Premokro in premrzlo zemljišče stalnega nasada. V mrzlih legah, katerim je ilovnata in glinasta spodnja plast podlaga, se sadno drevje nikoli dobro ne ponaša. Ako takega zemljišča po razvojenju zboljšati in mu z nadomestitvijo rahlje zemlje potrebne gorkote, katero sadno drevje za provspev svoj neobhodno potrebuje in zahteva, preskrbeti ne moremo, bolj prav storimo, da na tako mesto sadnega drevja niti ne sadimo ne.

4. Neprava in napačna izvolitev sadnih sort za saditev na stalnem mestu. So nekatere sadne sorte, katere so „perečemu ognju“ in „raku“ kaj zelo podvržene, čemur pa sadne sorte same krive niso, nego temveč le neugodno okoliščine, v katerih se takih sort sadno drevje na stalnem mestu nahaja. Posebno rado za tema boleznima trpi drevje žlahtnih in finih namiznih sadnih sort. Zato naj se pa takih sadnih sort drevje vselej le v najboljša zemljišča in na najpripravnejše lege stalno posaja, ter naj se pri obširnih in velikih nasadih le malokdaj vporabljuje za nasad med drugo drevje.

O zahtevah drevja žlahtnih sadnih sort gledé prave lege, lastnosti zemlje itd. govorile so „Novice“ uže o svojem času na kratko. O tem znamo se morda še pozneje z domačimi sadjerejci v „Novicah“ nekoliko pogovoriti.

5. Nepopolno in le slabo zaceljene drevesne rane ter slezenje (iztakanje) drevesnega soka. Pogostoma moremo z lastnimi očmi opazovati z kako malomarnostjo se je tu in tam sadno drevje razredjevalo, snažilo in izgojevalno obrezovalo. Debele in velike veje se nepravilno in ob nepravem času raz drevo odžagajo, največkrat pa celó s kako tumpasto sekiro prav po tiransko odsečejo. Pri tem se pa navadno še na to ne misli ne, da bi se s tako manipulacijo prizadete rane gladko in pravilno porezale ter dobro in pošteno tudi zamazale, da bi se v posledici mogle dobro obteči in popolno zaceliti, ter da bi se s tem pred trohno obvarovale. Po viharjih odkrehnjene veje pusté se navadno dolgo časa na drevesu viseti; ali pa, akoravno pri hiši drv manjka, se s tem zadovolji, da se raz drevo popolnem odtrgajo in na dom za kurjavo spravijo, a za tako prizadete rane se pa navadno nihče ne briga. Tudi za rane, katere napravijo sadnemu drevju nepravilno prirejani koli in opore, ob katere se drevó na gotovih mestih leta in leta drgne; dalje za one, katere sadnemu drevju na en ali drugi način živali in ljudje sami ponevedoma zadajo, se navadno nihče še meni ne, ker se ne pomisli, da more na sadnemu drevju vsaka rana in zunanja poškodba biti neizogibni povod „perečemu ognju“.

(Dalje prihodnjič.)

Premije za napravo najboljših sadnih sušilnic

dobili so vsled odloka slavnega c. k. kmetijskega ministerstva št. 11.575 iz dné 24. septembra t. l. sledeči gospodje:

Lorenc Mencinger, župnik na Golem,
Leopold Dekleva, posestnik v Bujah, in
Andrej Staré, posestnik v Bitinjah.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 44. Uže v drugič se mi je pripetilo, da mi je detelja v drugem letu po setvi skoraj popolnem poginila. Jaz sem uže veliko detelje sejal, a tega vendar ne morem razumeti, ker je bila vselej njiva

dobro obdelana ter seme prav izbrano lepo. Morda bi mi Vi znali vzrok povedati? (K. M. v K.)

Odgovor. Pogin deteljnih rastlinic, posebno v drugem letu po setvi, čeravno so prvo leto prav čvrsto rastle, kaže vtrujenost zemlje. To vtrujenost opazovali so v novejšem času na mnogih krajih ter stavili za vzrok izsrkanje vseh za deteljo potrebnih redilnih snovi iz zgornje kakor tudi iz spodnje zemljine plasti. Na rodovitnih zemljah držijo drugi zopet za vzrok tej vtrujenosti neko glivico, ki se tam v zemlji prav mnogobrojno zaredi, kader je večkrat detelja rastla. Učenjaki to glivico imenujejo „Peziza ciborioides Fries“. Na vsak način bodeste prav ukrenili, če deteljo manj pogostokrat na eno in isto njivo sejete ter v Vaše kmetijstvo tako kolobarjenje uvedete, da ima njiva od ene do druge deteljine setve čas, se odpočiti.

Vprašanje 45. Pri nas menijo ljudje, da škoduje teletu prvo mleko kravino precej po porodu, med tem, ko sem dostikrat čul trditi, da je to mleko za tele zdravo. Poročite, prosim Vas, Vaše mnenje. (E. R. v Š.)

Odgovor. Mleko, koje je precej po porodu še v vimenu krave (kakor tudi vsake druge živali sesalke) mora se dati iz naravnih razlogov teletu ter se to nikdar ne sme opustiti. To mleko ima nekoliko drugačo sostavo, kakor pozneje mleko, je rumenkasto, vlečljivo ter napravlja drisko. Ravno zadnja lastnost je važna, ker ta ohrani teletu zdravje. Med življenjem teleta v materinem telesu nabira se namreč v drobu teletovem neka smola, ki ni nič družega, kakor povžita pa izrabljena hrana, ki pa čeva zamaši. Ako se teletu prvo mleko ne dá, zaprejo se mu čeva, ter je treba pomagati z zdravili, kar je pa pri teletu vedno kočljivo. Kmetovalci naj toraj nikar ne mislijo, da je to mleko škodljivo, ker drugače izgleda kot navadno mleko, ampak dajo naj jo teletu, ker je ono zdravilo od narave samo ponudeno.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

12.

Potovanje skozi nubijsko pustinjo.

Dne 13. februarja smo stopili v pustinjo. Na desno in levo ob potu so ležale raztresene kosti padlih kamel. Ni se bilo bati, da bi pot zgrešili, taki ostanki so najzanesljiviši kažipot v pustinji. Žival pogine vsled trpljenja in žeje, zvečine uže na kraju karavanskega pota. Povsodi, koder smo šli, ležalo je dovelj peščenikastih skal. Po trudapolnem maršu smo postavili šotore v zavetju visoke skalne stene. Nenavajena ježa na kamelah nas je zelo utrudila, zato smo koj šli počivat. Mesec je zlatožarno svetil na temnomodrem čistem nebesu in zvezde so se lesketale, da je bilo veselje gledati jih. Kaj takega ne vidijo nikoli stanovniki osrednje in severne Evrope. Sedaj nam je bilo jasno, zakaj Arabci in Nubijci ravno tako ljubita svojo pustinjo, kakor gorijanci svoje gore. Kdor še nikdar ni potoval po pustinji, ne pozna njene strahote in groze, niti njene lepote in mičnosti. Karavana je plegla. Rujavi Arabci, naši spremljevalci, zabavali so se v gluho noč, mi pa smo kar koj sladko pospali. Ko je solnce vzhajalo, bili smo uže gotovi za daljno potovanje. Motali smo se še vedno med peščenikastimi hribi. Ta dan smo naleteli tudi na človeške kosti, tu in tam na cela okostja, ki so se belila na pustinskem pesku. To so ostanki onih